

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS
VYTAUTAS SINICA**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (0 5) 209 6608 El. p. vytautas.sinica@lrs.lt

Vilnius, 2025 m. liepos 22 d.

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministrui

Kęstučiui Budriui

Gerbiamas Ministre,

kreipiuosi į Jus su prašymu panaikinti akreditaciją, 2021 m. liepos 5 d. tuometinio užsienio reikalų ministro Gabrieliaus Landsbergio suteiktą Svatlanos Cichanouskajos vadovaujamai „Baltarusių demokratijos atstovybei“.

Akreditacijos suteikimas tuo metu galėjo būti matomas kaip prasmingas solidarumo su persekiojamą patiriančia Baltarusijos opozicija ženklas. Tai taip pat galėjo būti žingsnis stiprinant ryšius su politikais, ateityje kursiančiais suverenią, demokratišką, nuo Rusijos įtakos laisvą, su Lietuva draugiškus santykius puoselėjančią Baltarusijos valstybę. Deja, per pastaruosius ketverius metus šioms viltims nebuvo lemta išsipildyti. Priešingai, Lietuvos suteiktu svetingumu ir gera valia naudojamosi ne geriems kaimyniškiems santykiams projektuoti ir vystyti, o kurti savotišką baltarusių ir „alternatyvios Baltarusijos“ Lietuvoje bazę. Šios tendencijos atitiko jau tada, 2021 metais, išsakytą kritiką dėl tuometės vyriausybės klaidingai projektuojamos Baltarusijos demokratizacijos politikos.

Atstovybės vadovė S. Cichanouskaja nesugebėjo griežtai pasmerkti Baltarusijos opozicijos sluoksniuose populiarėjančios litvinizmo teorijos. Užuoat panaudojusi savo autoritetą nedviprasmiškai įsipareigoti baltarusių tautinę ir istorinę politiką statyti ant objektyvaus, istorinius faktus atitinkančio savo tautos praeities pasakojimo, savo pasisakymuose ji viso labo dėjo pastangas sumenkinti antilietuviškos litvinizmo teorijos reikšmę ir pavojų. Tokiu būdu ji atsisakė prisidėti prie mūsų tautos kiršinančios problemos, kuria labai patogu naudotis ir Kremliaus propagandistams, sprendimo.

S. Cichanouskaja taip pat ne kartą sau leido pasisakyti Lietuvos vidaus politikos klausimais, pavyzdžiui, kritikuodama nacionalinio saugumo sumetimais grįstus ketinimus riboti imigraciją iš

Baltarusijos. Pagrįstai galima teigti, kad tokiu būdu ji parodė rimtai nevertinanti hibridinių grėsmių, Lietuvai kylančių iš Rusijos ir jai draugiško Aleksandro Lukašenkos – kuriam ji pati oponuoja – režimo, apie kurias perspėja nacionalinio ir vidaus saugumo ekspertai ir pareigūnai.

Itin žalinga ir jos sutuoktinio, vieno Baltarusijos opozicijos lyderių Sierhiejaus Cichanouskio viešoji veikla. Pagarsėjęs savo pritarimu Rusijos įvykdytai neteisėtai Krymo aneksijai, pastaruoju metu šis Lietuvoje reziduojantis veikėjas prabilo apie planus Lietuvoje kurti „kažką panašaus“ į autonominį baltarusių rajoną. Tokie vieši pasisakymai vertintini kaip Lietuvos teritorinio vientisumo ir jos santvarkos kvestionavimas, todėl turi būti griežtai pasmerkti.

Šios tendencijos leidžia manyti, kad tokios oficialios atstovybės – kokią akredituoti Lietuvos neįpareigoja jokios tarptautinės sutartys ar teisės aktai – egzistavimas neprisideda prie Lietuvos tarptautinės pozicijos stiprinimo, draugiškų ir lygiaverčių santykių su kitomis šalimis vystymo. Be jokios abejonės, Lietuva gali ir privalo suteikti pabėgėlio statusą su iš jo kylančiomis teisėmis visiems įrodomai persekiojamiems opozicijos A. Lukašenkos režimui veikėjams – tarp jų galimai ir patiems Sviatlanaui ir Sierhiejiui Cichanouskiams. Tačiau nėra jokio politinio ar teisinio pagrindo tęsti „Baltarusių demokratijos atstovybės“ akreditaciją, tokiu būdu suteikiant papildomą legitimumą ir Lietuvos valstybės pripažinimą dviprasmiškai šios įstaigos ir jos atstovų politinei veiklai, dažnai prasilenkiančiai su Lietuvos valstybės interesais. Todėl prašau panaikinti šios įstaigos akreditaciją, kartu nutraukiant bet kokią jos biuro finansavimą iš valstybės biudžeto, jei toks šiuo metu yra skiriamas. „Baltarusių demokratijos atstovybė“ nėra tuo pagrindu, ant kurio galėtume tikėtis ateityje sukurti tvirtus ir teisingus Lietuvos ir Baltarusijos santykius.

Pagarbiai

Vytautas Sinica

Lietuvos Respublikos Seimo narys